Ч. 187 (11.440). Львів, середа 22. серпня 1928. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік XLIV

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.

Конто почт. щадн. 143.322.

Адреса для телеграм: „Діло", Львів.

Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем

Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.

За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 20 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
- Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Психоза війни.

Львів, 21. серпня 1928.

Від десяти літ, від великої світової війни, яка пожерла міліони людських екзистенцій і десятки міліярдів витворених вартостей, йде в світі, а особливо в Европі намагання зменшити зброєння, а то й перевести повне роззброєння, обмежити воєнні конфлікти, припинити, а то й зовсім усунути війну як засіб полагодження непорозумінь і розбіжности інтересів між державами й народами.

Створення Ліґи Націй, арбітражні договори поміж державами, зміцнення розємного трибуналу в Газі, Льокарно й його обласні відгалуження — все те має одну мету: припинити воєнні тенденції й усунути війну.

Але рівнобіжно з тими намаганнями відбувається й протилежний процес: безупинної, постійної, плянової й ріжносторонної воєнної підготовки. Ми бачимо, як у всіх державах пучнявіють воєнні бюджети, як переводиться реформу армій та їх озброєння, як стомилевими кроками відбувається розвиток воєнно-повітряної фльоти й пристосування хемічних здобутків до війни, як тісно обєднуються держави мілітарними союзами. В пресі раз-пораз зявляються алярми, що ця чи та держава загрожує мирові. В останніх часах антантська група з пізнішими додатками кидає обвинувачення Німеччині й Рад. Союзові з приводу дійсного чи уявного розросту їх повітряної фльоти. На днях в пресі тих же держав з Німеччині повстали балачки з приводу будови нового німецького панцирника. Британсько-радянські розбіжности, англійська політика систематичного окруження СРСР і радянська політика підміновування всіх капіталістичних держав, а в першу чергу Англії — достаточно вказує, що розвиток подій веде до війни, а не до трівкого мира.

Закріплення мира має на меті й гомінкий вже пакт Келльоґа про сумаричний осуд війни. Саме тепер Париж підготовляється до святочного підписання пакту Келльоґа й маніфестації в користь мира. Але саме ця маніфестація проречисто доказує, що за плечима противоєнного пакту Келльоґа криється може найбільша й найстрашніша з воєн, яку колинебудь знала історія людства. Як відомо, Келльоґ в імени Зєдинених Держав рішучо відкинув приступлення Рад. Союзу до пакту. Це в достаточній мірі доказує, що пакт Келльоґа осуджує війну між капіталістичними державами і тимсамим обєднує їх до майбутньої рішаючої розправи з Рад. Союзом.

Пацифістичні й мілітарні настрої та намагання чергуються як прилив і відплив моря. А між ними скриваються елементи бурі, воєнної хуртовини. Без сумніву, що перевага мілітарних тенденцій викликує враження, що всі пацифістичні заходи є лише фальшивою й підступною грою на ошуканя противника. Це загально відчувається, і тому не дивно, що воєнна психоза зростає, що вона стає напруженою.

В цілому світі, не зважаючи на розбіжности поміж поодинокими державами, йде генеральна підготовка до рішаючої розправи з більшовиками і Рад. Союзом як „батьківщиною пролетаріяту" й „огнищем світової революції". Та хвиля зближується повільно, але неминуче.

В тій рішаючій розправі одна з головних роль призначена Польщі, як центрові північно-східного протирадянського крила. Зростаюча активізація польської закордонної політики, рухливість польських дипльоматів і військових керманичів свідчить наглядно, що Польща глибоко переймається своєю ролею. Про це свідчить букарештенська конференція румунських і польських генералів з участю французького генерала Леронда, взаїмні відвідини представників польського й румунського генер. штабу, варшавська подорож недавно призначеного англійського посла в Берліні Ліндсея, відвідини фінляндських офіцерів у Румунії, а останньо виїзд марш. Пілсудського до Румунії саме після „пацифістичної" промови у Вильні. Очевидно, важко тепер говорити про відпочинкову подорож марш. Пілсудського до Румунії. Не відпочинок його там жде, а важка праця.

Серед тієї підготовки Польща марш. Пілсудського спотикається на Ковно, яке знову в межах сучасної Польщі конституційно встановило свою столицю у Вильні. Від сімох літ польська політика повертає до Вильна, а вже тепер повертає до нього й англійська політика. Тут, на цьому головному шляху з осередньої Европи до Москви хоче бути певною Польща. Та саме за цю певність тепер усе важче. Марш. Пілсудський „пацифістичною" промовою забезпечивши Вильно, виїхав на другий кінець довгої смуги між Балтиком і Чорним Морем, між Рад. Союзом і Европою, щоби там менше демонстраційно, а більше конкретно познайомитися зі станом румунської підготовки.

„Берл. Тагеблят" поміщує з нагоди леґіонерського свята у Вильні статтю свого спеціяльного кореспондента: „Польський Наполеон", в якій підкреслює тягу марш. Пілсудського до великого корсиканця. І в особі польського маршала дехто добачує спадкоємні прикмети Наполеона. „Ні то Косцюшко, ні то корсиканець" — залюбки повторював маршал слова якогось генерала. Але в тому „смішному означенні" є своя вартість. Так чи інакше, чи то шляхом добачування спільних чи протилежних прикмет великого корсиканця, відбувається процес наближування, духового посвоячення з Наполеоном.

„Та треба знати — пише берлінський орган, — що між Вильном і великим корсиканцем істнує історичний звязок. Коли Наполеон, ідучи на Москву, з горбка над Вильном бачив у своїх ніг сонцем опромінене, чудово положене Вильно з вежами безчисленних церков, то без сумніву його обличчя опромінював радісний полиск. Тоді він ще яких двацять днів прожив у тому місці, а нова марморова таблиця на одній з прекрасних яґайлонських палат ще й сьогодня гордо сповіщає про ті відвідини. І тоді всі виленці були дуже прихильні до тодішнього французького цісаря й говорили про нього як про старого доброго знайомого. Та історично треба ствердити, що також підчас свого повороту Наполеон переходив через Вильно, бо шлях через Вильно веде не лише до Москви, але і з Москви в Европу. А про цей поворотний побут не говорить вівка марморова таблиця."

Воєнна психоза не лише істнує, але й постійно зростає, поширюється, хвилюючи всю Европу. Коли вона не набирає признак паніки, то тільки тому, що европейське громадянство привичаїлося до неї, що вона є складовою частиною повоєнного періоду. Вона психічно підготовляє воєнну базу, основу для нормального сприймання війни. Та чи скорше чи пізніше, чи може навіть аж за кільканацять літ прийдеться нам попасти в крутіж воєнної хуртовини, але про це безцільно було би говорити, бо в нинішних складних часах й умовах важче бути пророком, як колинебудь давніше.

Заповідь нової сільсько-господарської політики на Україні.

(Доповідь генерального секретаря КП(б)У Косьора.)

Подібно як Риков у Москві, так недавно призначений генеральний секретар центрального комітету КП(б)У Косьор, це „око й вухо" Москви в Харкові, заповідає нову політику більшовицької партії супроти селянства. Хоч назагал висновки його в головному покриваються з висновками Рикова, то його промова з приводу збіжевої крізи про питання більшовицької політики на селі є далеко цікавіша від зреферованої вже у нас промови Рикова.

Цікавість її полягає насамперід у тому, що Косьор, як це й личить спеціяльно поставленому для контролі над комуністичною партією України вищому урядникові московської комуністичної єрархії, уважав за потрібне порушити цілий ряд критичних закидів, які були в самій більшовицькій партії, і з притиском зазначити, що всі ці закиди є неоправдані. Одначе його спростування випали так, що з них ми можемо легко виробити собі зовсім докладне й вірне поняття про той стан економічної крізи, в якому опинився тепер цілий Радянський Союз, а зокрема Радянська Україна.

Косьор насамперед старається переконати, що Радянський Союз переживає не загальну, а лише збіжеву крізу. Він патетично вигукує:

„Що це таке? Товариші, можна чути голоси, що ми начебто переживаємо значну загальну крізу в усьому нашому господарстві. Це неправильно!" І далі він твердить, що в усіх головних галузах більшовицького господарства, в промисловости, бюджеті, валюті, сировині не тільки нема погіршення, а навпаки є покращання. „Отже, — каже він, — в усіх галузях промисловости у нас великі успіхи. У чому ж ми відчуваємо крізу? Крізу ми відчуваємо в хлібі. **Хліб — це такий продукт, що за певних умов спричинює крізу цілого господарства, хоч би воно було в гарнім стані**".

Бачимо з цього, що хоч Косьор з початку і заперечує, начеб істнувала загальна кріза радянського господарства, то кінець кінцем таки признається, що збіжева кріза „за певних умов" спричинює крізу цілого господарства. На такі заперечення є дуже добре українське прислів'я: „Не вмер Данило, болячка його задавила".

Це саме треба сказати й про друге його спростування, а саме, що брак хліба повстав сам по собі, а не наслідком хибної політики більшовицької партії на селі.

„Є такі „теоретики", — каже він, — що пояснюють брак хліба тим, що взагалі наша партія проводить неправильну політику. Чи так це? Ні, не так".

І він робить цінне признання, що **збіжева кріза почалася у жовтні, коли ще партія не вживала жадних надзвичайних засобів у справі заготівлі хліба.**

На його думку, загострене становище на селі дійсно сталося наслідком натиску партії в справі заготівлі збіжа. І тут він робить ще одно цінне признання: „**Тут ми щільно підійшли до страхових запасів селянства, тому й виникло загострене становище на селі!**". Це значить не що інше, як констатування, що продукція збіжа в Радянському Союзі взагалі, а на Україні зокрема, занепала до тої міри, що не зважаючи на відносно добрий урожай останніх років, більшовицька влада мусіла відбирати від селянства навіть „страхове" збіжа, яке переховується на випадок неврожаю. Деякий ілюстративний матеріял подає далі в своїй промові сам Косьор. Перед світовою війною Росія вивозила за кордон 600—700 міліонів пудів збіжа, а тепер його не вистарчає в Радянському Союзі навіть на харчі для себе. І Косьор признається, що до них з усіх боків звертаються з основним питанням: куди поділи хліб? Кружляють чутки, що мовляв більшовики вивезли богато збіжа за кордон, чутки, що „більшовики готуються до війни" і тому запасають хліб.

„На жаль, — каже Косьор, — і за кордон ми хліба не вивозили, і на випадок війни не змогли нічого запасти. Торік за кордон вивезено 130 міліонів пудів хліба. Цього року до жовтня, коли ми ще не мали трудного становища, вивезли за кордон лише 27 міліонів пудів. І потім жадного пуда нікуди не вивозили. Ми й на випадок війни нічого не змогли зберегти. У нас щодо хліба, на жаль, резерв нема. На Україні де хто шепоче, що мовляв хліб вивозять до Москви. Безперечно, це сплетні контр-революційного, петлюрівського походження. Ясно, що наші вороги і по цій лінії бють".

І далі він запевняє, що минулого року збіжа зібрали майже стільки, скільки позаторік. Одначе лихо в тому, що потреба на збіже в Союзі „без краю поширилась. І ми цього року зїли хліба на 118 міліонів більше, ніж торік". І тут Косьор починає нарікати на допущені партією помилки щодо селянства. Ці помилки довели до того, що частина селянства мусіла шукати собі збіжа по містах, що дуже збільшило його витрату з державних фондів. Хибна більшовицька політика довела, на його думку, також до того, що збіже стало в Союзі найдешевшим продуктом, „а тому частенько густо хлібом годували коней". Загальний висновок Косьора щодо причини збіжевої крізи той, що сільське господарство зовсім відстало в своєму розвитку від загального зросту більшовицького господарства.

І справді, більшовицькі статистичні органи підрахували, що перед війною в бувшій Росії щороку вивозилося на ринок 1400 міл. пудів хліба. З цих 1400 міліонів пудів збіжа коло 700 міліонів пудів вивозили за кордон. 280 міліонів пудів збіжа давало поміщицьке господарство, 650 міліонів пудів давали заможні селяни (куркулі) і приблизно 360 міліонів давали середняцькі та біднацькі верстви селянства. На загал перед революцією в Росії було 16 міліонів господарств, а тепер в Радянському Союзі є коло 20 міліонів господарств. Це, очевидно, мусить впливати на збіжевий біланс. Поміщицьку землю почасти поділено між селян, а почасти зорганізовано на ній славетні більшовицькі „радспи" і „колективні господарства". Одначе ці „соціялістичні" більшовицькі господарства дають на ринок збіжа по одним підрахункам 50, а по другим — 34 міліонів пудів, але з цеї невеличкої кількости до рук держави доходить лише 14 міл. пудів. Заможні селяни, наслідком більшов. політики, замісць 650 міліонів пудів збіжа дають лише 120 міліонів, а решта селянства збільшила товаровість збіжа лише на 60 міліонів пудів, це значить, замісць передвоєнних 360 міліонів пудів дає приблизно 420 міліонів пудів. **З цього всього виходить, що збіжа на ринку в цілому Радянському Союзі є і мусить бути два рази менше, ніж було перед війною.**

Одначе, таке недостаточне постачання збіжа на ринок істнувало також давніше. А кріза повстала, як нарешті отверто признається Косьор, наслідком цілого ряду помилок. Ось важніші з них: Місто постачає замало товарів для села, ціни на збіжа занадто малі, апарат заготовки збіжа працює кепсько. До цього селянство зменшує засів зерна. Висновок Косьора такий:

„З усього того треба зробити той основний висновок, що далі провадити роботу надзвичайними заходами вже не можна. **Ми повинні, безумовно, зректися всяких надзвичайних метод, та зробити все можливе, щоби перейти до нормального товарового обороту. Наше головне завдання — зміцнити змічку з середняком.** Основне завдання, що перед нами стоїть, як довгочасне завдання, це підвищити наше зернове господарство. **Тут треба сказати, що ми повинні будемо всіляко допомогти індивідуальному хозяйству в розвиткові його зернового господарства!"**

Ось так, як бачимо, після всіх застережень Косьор кінець кінцем договорився до цього самого, до чого договорився і Риков, а саме до того, що більшовики мусять тепер всіми способами дбати за розвиток індивідуального сільського господарства. Інша річ, чи вони будуть у стані це завдання виконати.

... одно дуже важне місце. А саме, він констатує, що цього року збір продовольчих культур буде менший, ніж торік; крім того, урожай переважно буде на сході Союза, а не на Україні; на Україні, де озимина, особливо в степовій ...чузі, загинула, перед більшовиками стоїть першорядне завдання, звідки й як достарчити селянству потрібного йому на засів збіжа.

Нова школа — новий здобуток!

Перша українська промислова школа середнього типу.

У новозбудованім поверсі на партеровім домі при вул. Длугоша ч. 17 — побіч гімназії СС. Василіянок — буде міститися від вересня н. р. перша й одинока у Польщі українська середня промислова (фахова, заводова) школа. Завданням цієї школи буде теоретичне й практичне приготовання дівчат до самостійної праці в промислових і торговельних заведениях. До школи будуть приймати дівчат у віці від 14 літ зі свідоцтвом укінчених 4-х кляс середньої загально-образуючої школи (гімназії) або 7 кляс вселюдної школи.

Наука буде трівати три роки. У вересні цього року буде отворена перша кляса. При школі є інтернат. В цій школі будуть учити сили з університетською освітою, — і з відповідними фаховими іспитами. Концесію на школу вдалося добути СС. Василіянкам з великим трудом. Біля заснування першої у нас того роду школи потрудилася найбільше префекта монастиря СС. Василіянок м. Марта Лесняк, що на тому місці слід з признанням підкреслити.

Щодо рівня теоретичної науки то ця школа буде відповідати менше більше 4. 5 і 6 клясам неогуманістичної або математично-природничої загально-образуючої школи (гімназії) — або 4. 5 і 6 клясам ліцеальних — то є так званій надбудові ліцею.

Більша часть годин в цій середній дівочій фаховій школі буде посвячена практичній науці. Теоретичні предмети навчання як: релігія, українська мова, польська мова, наука про горожанство, історія, господарська географія, промислова рахунковість, костюмольогія й основи декорації, геометричний рисунок, хемія життя, товарознавство, гигієна, чужа мова, рисунки, руханка й спів займуть в І. ІІ і ІІІ клясах по 20 годин науки тижнево, а практичні заняття як жіноче кравецтво, крій та шиття білля займуть в І і ІІ клясах по 22 годин навчання тижнево, а в ІІІ клясі 24 години тижнево.

Теоретичні предмети навчання — головно так звані реалія а передовсім рисунки будуть припоровлені до практичної науки. Практичні предмети навчання як жіноче кравецтво, крій і шиття білля будуть у потребі поширювані на інші практичні науки як модиярство, наука про домашне господарство, огородництво, торговельні науки і т. д. і т. д. Шкільна бібліотека і кабінети будуть заосмотрені в твори прикладного мистецтва взагалі, а в твори українського мистецтва зокрема. В школі буде звертатись пильну увагу на плекання гарного народнього жіночого строю на всіх просторах української землі. В тій ціли буде заснований при школі відповідний музей.

З цеї середньої фахової школи будуть виходити кравчині, модиярки, домашні господині, і т. п., що будуть мати доволі високе теоретичне й практичне фахове образування, а передовсім вироблений на науковій основі естетичний смак, що при жіночих убраннях грає таку велику та першорядну ролю.

Часи змінюються. Нам треба образованого жіноцтва з середнім та й з високим університетським теоретичним образуванням, але треба ще більше жіноцтва бодай з середнім **теоретично-практичним** то є **фаховим** образуванням. Наші сусідки відбувають вищі фахові студії у польських школах, головно в Варшаві, а деякі ідуть на високі фахові студії за границю до Парижа, Льондону і т. д. та вернувши до краю займають відповідальні становища директорок, а то й візитаторок фахових шкіл. Нашому жіноцтву конче треба припоровитися під оглядом фахового образування до обставин і духа часу.

Часи ідилічного й романтичного життя минули безповоротно. Життя стає щораз більше твердим і невмолимим. Крайня пора вже й нам уміти дивитись на життя практично по американськи!

При теперішніх життєвих обставинах годі нам вже лишатися позаду, бо хто остає тепер у житті позаду, той гине. — Треба нам інших не тільки догоняти але й переганяти. Тому слід записувати наші панночки по можности як найчисленніше до першої української середньої промислової (фахової) школи у Львові!

Танчаковський Йосиф.

З камінної доби.

До чого доводить еміграгтська психоза.

В Білгороді, головному осередку російської монархічної еміграції, почав з днем 10. серпня виходити поганенький органчик „Царскій Вѣстникъ". Називає він себе „органомъ народнаго движенія", а його єдиною метою: „возстановленіе Престола Православнаго Царя-Самодержца". Замісць будучого самодержця, „конечно изъ дома Романовыхъ" цей орган прикрашує портрет чорносотенного митроп. Антонія Храповицького, що благословляє „работу на возстановленіе Престола Православнаго Царя Самодержца".

В томуж інавгураційному числі „митрополитъ Кіевскій и Галицкій" на передовому місці поміщує „святительское благословеніе", в якому розправляється з усякими западниками і конституційниками. На їх адресу й на адресу конституції він наводить чотиривірш:

„Конституцію мы эту
Изъ Европы перемемъ,
Поведемъ Царя къ отвѣту,
А народъ опять скуемъ".

Для ріжноплемінної, розкиненої на величезному просторі Росії єдиною пригожою формою правління є самодержавство. Старий Рим вдовολявся республикою тоді, як простягався лише на Апенінському острові. Колиж захопив цілі держави на сході і півдні, то проголосив самодержавних імператорів. Колиж римська імперія обняла увесь тодішній світ, то імператора проголосили Богом.

От таке мусить бути і з Росією, з якій мусить царювати цар-самодержець.

По лінії цього „благословення" йдуть усі, великими надіями підправлені статті і замітки. Про царя-самодержця — мовляв — балакають по всій Росії. Селянство ніби то мріє о „народномъ Царѣ, Царѣ-Освободителѣ" — з одним застереженням: щоби лише землі не відбирали. Робітники приймають лише таку ...

О. Д-Р ЙОСИФ ЗАСТИРЕЦЬ.

Як обновити митрополичу катедральну церкву св. Юра у Львові.

(Докінчення.)

II.

Найкращим при тій будівлі є портал. Чудово розложені двері до церкви, над ними прегарний балькон, по боках дві кольосальні статуї св. Василя й Івана Золотоустого, а в горі статуя св. Юра, що на коні вбиває потвору. Щодо обох тих святих, то з уваги на їх розмір не знаю, чи і якби їх обновити, хоч належалоб, бо дуже псується той камінь. Але щодо св. Юра, то вважаю це за найкращу статую у Львові. Перевисшає вона памятник Івана Собіського з конем, що є за короткий, опертий на хвості, і то тяжкім, при чім їздець-король, як кажуть знавці, зроблений в моменті, коли кожний їздець в такій позі спадає з коня... Модель статуї св. Юра бачив я в митрополичій палаті за кардинала Сембратовича. Знавець і меценас мистецтва, теперішній митрополит, певно зберігає його і саме після нього належалоб відлити ту незвичайну статую в бронзі або в олові.

Немилу для ока підлогу в церкві з плит, як львівські старі тротуари, належалоб замінити на білу або біло-сиваву мармурову, а це піднесе оптично височінь нутра церкви. Церква не має іконостаса. Можнаб його доповнити між стовбуром від царських воріт і бічним, до котрих прикріплені дияконські двері, але так, щоб по кожнім боці було тільки одно полотно, а святі зносилися по однім образі щораз вище. Великий простір, отвертий над царськими воротами, не заслонював би гарних різьб і малюнків за вівтарем роботи артиста Долинського. Та образ за вівтарем, що представляє Ісуса Христа, як він проповідає, разить позою руки, а ще більше тим, що є вгорі незручно „штукований", бо полотно під образ було за мале. Можнаб остаточно в те місце вмістити яку деревляну барокову окрасу, але це багато не поможе. Надавсяб тут новий образ якого доброго нашого маляря.

Всіх ангелів під стовбурами при царських воротах вгорі належить подивляти. Це архитвори з чудовими рухами тіла, мускулятурою, о красою лиця і построю. Царські ворота з дияконськими, хоч не мають образів Благовіщення чи евангелистів — це дуже гарний барок-рококо. Прегарною є частина з мітрою зі стяжкою і підставою, що дуже гармонізують і милі для ока. Проповідальниця є дуже зручно збудована; вона филяста, мало вистаюча і має дуже гарні статуї евангелистів (найкращий св. Іван — якби між но-жіночий тип), але є переладована, бо має коло 20 усіх осіб-ангеликів крім образа-різьби. Барок її гарний і під сподом, але вола з довгими вухами й вибалушеними очима требаб замінити якимсь меншим, кращим. Він, здається мені, не походить з руки різбаря-творця всіх інших різьб, але дороблений мабуть пізніше. Вхід на цей амвон зроблений в мурі стовпа, що піддержує тут склепіння і баню. Він ослаблює його. (В Мстиславовім храмі у Володимирі через це звалилося у 18. ст. склепіння, але тут архітект храму дав вхід з каменя).

При другім анальогічнім стовпі, проти тої проповідниці, приміщено велику статую папи Пія IX., що сидить на троні. Робив її Тадій Блотницький і висунув за багато на церкву, богато більшу, як ціла проповідальниця, тому вона заслонює вид до вівтаря і псує красу й височину церкви. Матеріял лихий (гіпс), до того пообпадали пальці і видно дріт зі середини. Барок під троном гірший і не відповідає анальогійно бароковi зпід проповідальниці. Радив би я зняти ту статую і зложити її в музею, де й ліпше зберігаласяб, а краса церкви тільки після того збільшиться.

Інші масивні муровані стовбурі та стіни при вході до церкви мають портрети всіх львівських митрополитів. Робив їх один ремісник чи не за крилошанина канцлера чи пароха Готеровського, надуживши його довіря. Рубав він немилосердно ті мури і вложив на верх мало вистаючі (чи не альбастрові?) обрамування до портретів, але препоганої роботи. Всі портрети потріскали і мало на них видно облича митрополитів, хоч вони дуже недавні. Треба дати інші плоскорізьби в мармурі або полотні, а ті обрамування можеб який спеціяліст поправив і бодай трохи достроїв до стилю церкви. Не радив би я виймати їх, бо вони, як сказав я, є глибоко в мурі. Портретів митрополитів обох Сембратовичів і Куїловського нема.

З бічних вівтарів є найкращі: перший ліворуч від дверей, а вчасти й Матери Божої Теребовельської. Інші незамітні, а вгорі гіршої роботи, особливо різьбарської.

Про дальші подробиці не згадую тут задля недостачі місця. Знаємо, що колиб ексц. митрополит почав тепер обнову, то вона була би вдатною і вдячною для памяти тих митрополитів і з того роду, котрі вміли, видно, знайти творця плянів тої величньої святині. Зазначу ще тільки, що нутро церкви повинно малюватися на ясно; вікна повинні лишитися так, як вони є, щоб давали богато погідного світла (чого не дають вітражі). А щодо моєї гадки про відливання статуй і барокових ліхтарень в криці згл. олові, — що піднеслоб красу будівлі і її вартість, — то не лякаймось, бо міди і бронзу є подостатком по церквах (зі старих церковних ліхтарів, павуків, розбитих дзвонів і т. д.), а таксамо олова, якого є богато і по друкарнях. А в тім люди пожертвують радо на заклик зі св. Юра, а таксамо поплинуб жертви з деканатів і дієцезій.

Памятаймо, що мистецтво й обнова його — то образ пієтизму й сили нації в даній хвилі і її живучости!

альтернативу: більшовики або цар-самодержець, серед студентства теж переважають монархічні настрої, офіцери „склоняютъ свои симпатіи къ тому положенію, которое было для царскихъ офицеровъ", червоноармійці відбивають думки селянства, а більшість інтелігенції настроєна по монархічному.

Як бачимо, то для поблагословлених Антонієм Храповицьким царистів усе складається якнайкраще. Але... в Білгороді, де еміграптська психоза витворює у них стан самодержавних міражів. А життя пливе в зовсім протилежному напрямку і навіть 90 проц. російської еміграції певно трактує „Царскій Вѣстникъ" як мимовільно гумористичний орган.

На економічні теми.

В справі кредитової кооперації.

(Голос у дискусії.)

І. Організаційний центр.

Зібравши та прочитавши статті дир. Ю. Савича в чч. 178—183 „Діла", я не застановився ще над тим, оскільки проголошені там тези і твердження науково уґрунтовані та в якій мірі в них взяті на увагу реальні відносини, серед яких приходиться кредитовим кооперативам розвиватися. Думаю, що щоденна преса не є відповідною ареною для таких дослідів; зробить це напевно наш фаховий часопис „Кооп. Республика".

Я по перечитанні старався тільки уявити собі, як буде виглядати організаційний апарат, в яких розмірах поведеться у ньому роботу, як конкретно вводитиметься в життя своєрідна наша райфайзенка, коли всі тези автора будуть прийняті. Це тим важніше, що, хоч редакція називає статті дискусійними, вони є мічим іншим, як офіціяльною і єдиною доповідю, яка була предметом дискусії скликаного „Центробанком" кооперативного зїзду 16. липня 1928 р.

Підходимо до грандіозного завдання: власними силами організувати національний кредит. Першорядне значіння має питання — хто стане на чолі акції. Не забуваймо, що беремося протягом близьких років покликати до життя й уфондувати сотки, як не тисячки таких райфайзенок. Люстрації, технічні поучення, дрібні кредити і т. п., що їх виконувала би „Центральна Каса", це дрібнички, краплі в морі в порівнанні до того, що має виконати організаційна централя. Таж треба перевиховати міліони старих, молодих, дітей, жінок, чоловіків, привчити їх ощаджувати, систематично з дня на день ощаджувати, а ощадности не держати у скрині чи під стріхою, а віддавати до національного обороту. Треба, щоби в короткім часі промовити до сердець та умів міліонів, бо так, як було, бути не може. Отже, провід в акції мала би взяти на себе інституція, що має серед мас найвищий моральний авторитет, розпоряджає найбільше відповідними інтелектуальними силами та до того є і всіми признаним і статутовим організаційним центром кооперації всіх видів. Маю на оці Ревізійний Союз українських кооператив. Я переконаний, що він один в силі і мусить взяти на свої плечі це чергове велитенське завдання.

Як же автор поставлене питання розвязує? Він говорить (ч. 182): „Ревізійний Союз і Центробанк... порозуміються між собою **щодо структури центра"** (організаційного — М. К.). Виходить, що треба би було утворити третє тіло, як організаційний центр. Не маю сумніву, що той новий центр був би слабий і кволий для велични нашого завдання. Ще одно насувається на думку: невже треба аж ухвали Кооперативного Зїзду, яка доводила би згаданим двом інституціям порозумітися. Адже і без зїзду порозуміння може статися кождого часу, як рівно добре і без зїзду можна було вже порозумітися рік, два і три тому назад. Ні, справа в непорозумінні. Зїзд мусить виразно вказати підстави самого порозуміння. А суть їх у тім, щоби зїзд своїм авторитетом призпізнав поширення організаційної діяльности Ревізійного Союзу на кредитову кооперацію, а „Центробанк" признавши Рев. Союз за організаційний центр кредитової кооперації, помагав йому всіми своїми силами в цій праці. Годі про сьогодни і близчі роки. Ми не гарячий час, вкриється земля наша новим квітом — українськими райфайзенками, — в, тоді, коли праця буде полягати в люстрації, кредитах, льокуванні ощадностевих надвижок і т. д., тоді організаційні функції можуть перейти у повній мірі на „Центробанк".

Наш широкий загал повинен знати, що Ревізійний Союз є не тільки ревізійною, але й організаційною централею кооператив усіх видів, а до того згодом виросте і на науково-кооперативну установу.

Мих. Корчинський.

Останні вісти.

ЗАЯВА ПРІБІЦЕВІЧА.

Віденські газети повідомляють з Білгороду, що провідник хорват. сел.-демокр. коаліції Прібіцевіч заявив вчора представникам преси, що провізоричне порозуміння між сербами і хорватами буде тоді тільки можливе, коли уряд уступить ся і буде переведено нові вибори. З теперішньою урядовою більшістю коаліція не буде утримувати жадних взаємин. Якщо вибори не будуть переведені обективно, коаліція бойкотуватиме і майбутню скупштину.

36 ВИРОКІВ СМЕРТИ В ПРОЦЕСІ ПРО САБОТАЖ.

Найвищий суд Рад. України видав у Харкові вирок обвинуваченим в саботажі працьовникам вуглявого промислу в Донськім Басейні. Згідно з постановою суду 36 працьовників „Донвугілля", з 64-літнім інжиніром Кальчудовим на чолі, засуджено на кару смерти.

КРІВАВІ ВИБОРИ В ГРЕЦІЇ.

Агенція Гаваса доносить з Атен, що згідно з дотеперішніми обчисленнями уряд дістав більшість у виборах до парляменту, особливо значну в Атенах, Сальоніках, в Тракії і на Креті. Панґальос провалився. Підчас виборів забито б. міністра Кафандаріса. Провадиться енергійне слідство в справі клюбу панґалістів. Панґальос вислав лист до Венізельоса, в якім зазначає, що його сторонники стріляли наслідком провокаційного заховання юрби. Слідство одначе виказало, що Панґальос стріляв особисто, стрілявши 9 разів в сторону юрби.

Сторонники Венізельоса дістали коло 200 мандатів на загальне число 250.

КИТАЙ МАЄ ЗІРВАТИ ДИПЛЬОМАТИЧНІ ЗНОСИНИ З ЯПОНІЄЮ.

Як повідомляють часописи, нанкінський уряд має намір зірвати дипльоматичні взаємини з Японією. Китайська влада має відкликати китайського посла і китайських консулярних урядовців з Японії.

КЕМАЛЬ ПАША ЗАПРОШЕНИЙ ДО АФҐАНІСТАНУ.

Згідно з донесеннями з Царгорода, президент турецької республики Кемаль Паша мав просити о руку кн. Кубраян, наймолодшої сестри короля Афґаністану. Для обговорення цієї справи в фамілійнім кругу, король запросив Кемаля Пашу до Кабулу.

ЗАНЕПОКОЄННЯ АНҐЛЬО-ФРАНЦУСЬКИМ МОРСЬКИМ ТРАКТАТОМ В АМЕРИЦІ.

Часописи з Вашинґтону подають, що Кулідж є занепокоєний ситуацією, викликаною франц.-анґлійським морським трактатом. Кулідж думає, що тим пактом є загрожена американська фльота, бо є менша від получених фльот французької і анґлійської. Кажуть, що американський уряд не пішле делеґації на найблизше засідання підготовчої комісії до конференції розброєння в Женеві. Знавці відносин судять, що вразі якби Анґлія і Франція обстоювали заключений пакт, тоді вигляди розброєння на морі будуть невідрадні. Заступник Куліджа буде змушений пропонувати америк. конгресові великий програм будови воєнних кораблів.

ПОЧАТОК ШКІЛЬНОГО РОКУ.

З огляду на те, що день 1. вересня в цім році припадає на суботу, Міністерство Віроісповідань і Освіти пересунуло час розпочаття шкільного року 1928-29 в середніх школах, учит. семинаріях і школах заводових на понеділок 3. вересня 1928 р.

НОВИНКИ

— Почтові складанки розсилаємо з нинішнім числом та просимо Вп. передплатників негайно відновляти передплату, щоби не було перерви у висилці часопису. Передплату просимо висилати безпосередно до Адміністрації, яка на місяць вересень 1928 р. виносить 4.50 зол.

— Польські літні оселі в українських шкільних будинках. Загально відомим є, що наші шкільні будинки по селах уживають поляки до всіляких протиукраїнських відчитів та сходин. Але це використовування наших шкіл до денаціоналізаційних впливів не переривається й підчас вакаційних ферій. Вистарчить переїхатися лише вздовж Опору або впродовж Карпат, де більшість українських шкільних будинків є занята польськими оселями. І так напр. в Тухлі, чисто українськім селі, тамошній шк. будинок є занятий літньою оселею з Мазурщини. Управитель оселі, польський священик зі Стрия, уладжує що неділі й свята вистави й пописи, які мають на меті зденаціоналізувати тамошнє населення. Також само в околицях Перемишля, в Хирові, Устриках, Устіянові, Вільшаниці та майже по цілій східній Галичині, як в Теребовлі й Добрівлянах біля Заліщик, де польські „гарцерки" виставляють комедії, на які приманюють українське населення, в Білім Камені, в Ляцькім і т. д. В Тернополі на Загреблі є польські півкольонії. Тимчасом для українських діточих осель польська влада гостро заборонила давати шкільні будинки, ті самі шкільні будинки, на які українське населення дає стільки гроша.

— Польський „культуртреґер" коштом української громади. Пишуть нам: У Скориках, збаразького повіту тамошній дідич, поляк Малаховський задумав уфундувати т. зв. „польську плящувку" (польський дім). Головою комітету будови є його жінка, також завзята полька, а головним ініціятором і керманичем комітету, управитель місцевої школи, який при вписах і видаванні свідоцтв стягає від наших дітей гроші на будову польського дому. Все було би гаразд, якби не те, що „польський дім" будують на неправно забранім від громади ґрунті. Проти того насильства запротестувала громадська рада й внесла негайно скаргу до суду. При тій нагоді мусимо напятнувати роботу таких осібняків, які в „Слові Польскім" накликують старосту і повітовий виділ до скорочення „гайдамацкіх вибрикуф" начальника громади. Це ніщо інше, лише звірячий шовінізм і демагогія.

— Шкільні дива в Золочівщині. Пишуть нам: В полудневій Золочівщині всі школи перемінені на чисто польські (навіть не утраквістичні). Не помагають ніякі рекурси. У всіх селах перетягають польські священики, лісничі й „матечки" українське населення на латинський обряд. (На великий жаль, більшість наших священиків зовсім тим не цікавиться, так начеб це їх не обходило). Усі школи перемінені просто по наказу на польські. Діти марнують час і нічого не вчаться, не розуміючи по польськи. В Митулині, Новосілках, Трудоваці, Стінці, Майдані, Гологорах, Зашкові і т. д. є вже лише чисто польські школи, недавно ще українські. В Новосілках перенесена школа до тамошнього „кляштору", де „матечки" вчать дітей польських молитов. Наслідок: старші вже діти не вміють читати українського письма. А гарний шкільний будинок (мурований і критий бляхою) стоїть порожний і валиться. В усіх цих селах є лише малий відсоток латинників, поляків нема зовсім. В Трудоваці, де є півтора проц. латинників, а ні одного поляка, шк. інспектор наказав увести утраквізм. Протест куратор відкинув. Тоді інспектор устно поручив управителеві впровадити польську мову в І-ому відділі. На протест, внесений до міністерства нема ще й досі відповіди.

— До кого належить направа помешкань? У звязку з дуже частими конфліктами між льокаторами та власниками камениць подаємо для інформації, що в засаді направа помешкань належить до власника реальности й обіймає в першій мірі направу головних проводів, долівки, мурів, печей і взагалі тих частин мешкання, які є знищені наслідком старости й довгого вживання. Коли сам льокатор спричинив ушкодження, то кошти звязані з направою належать до нього. Також само співльокатори не є обовязані до направи помешкання, оскільки ушкодження не є їхньою виною.

— Львівська хроніка. Згоріла млин Германа Банка при вул. Замарстинівській. Причина невідома. Млин був обезпечений на 4 тисячі долярів. — Підчас вільських перегонів частим артилерії за Целощою розгачало вдаа з коня пор. Лен Штерн, діставши потрясення мозгу. — На Богданівці пострілив поліцай зломника Антона Рузку. Рузку, раненого в живіт відвезли до загального шпиталю.— За крадіжі арештувала львівська поліція 17-літнього Володислава Гуцьку й 16-літнього Івана Кметя, Юрія Румапського торгівця овочами й Андрія Гаркавого. — Арештували Євгена Фльоріяна, підозрілого у зломі і крадіжі на шкоду Жиґмонта Коха при вул. Леванда 6. — Жертвами невідомих зломників впали: Ева Ліндвер, Ева Зандберг та Яків Ераїх.

— Україніка. У мукеосьосічній берлінській часописи „Мінерва Цайтшріфт" є в ч. 8 за серпень ц. р. коротка інформаційна статти д-ра Яр. Пастернака про Український Національний Музей у Львові. Поданий коротко розвій музею, перечислені збірки по відділам та поданий спис їх видань.

— З постійної хроніки. В Товмачі застрілився тамошній податковий екзекутор Михайло Левко, посуджуваний у зловживанні. — Арештували пятьох селян з Вовчинця: Івана Галака, Филипа Шлтаєнького, Миколу Миската, Филипа Галушака й Михайла Галька. Їх підозрівають в убивстві асесора Григорія Новогродського. Польська преса зве їх „українськими шовіністами", які вбили Новогородського на політичному підкладі.

— З нашого борбництва. Відомий в Америці український силач Іван Заліняк (Микола Ґах) осягнув на днях велику побіду над польським силачем Владком Збішком (Цигановичем) в Пайонір Клуб в Ню Йорку. Боротьба мала тривати аж до побіди. Але вже по 25 мінутах Заліняк перекинув Збішка через огорожу арени так сильно, що Збішко втратив стратив притомність. Тому, що польський змагун не станув протягом одної хвилини до дальшої боротьби, судді признали побіду Заліняккові. Українська публика яка численно зібралася на змаганнях уладила Заліняккові грімку овацію.

— Найвищий дім. В Ню Йорку приступлять небаром до будови нового хмародера при 42-ій улиці і Лексинґтон евеню під назвою Рейнолдс Билдинґ. Хмародер буде високий на 808 стіп і матиме 67 поверхів. Будівля буде коштувати 11 міл. долярів. Досі найвищим хмародером є Вулворт Билдинґ в Ню Йорку, високий на 792 стопи з 58 поверхами.

— Зарібки Ліндберга. На підставі доходового податку обчисляють, що Ліндберґ заробляє тепер біля 400.000 долярів річно.

— Асекурація на 400 міл. долярів. Автомобілева компанія Дженерел Моторс з Дітройт обезпечила своїх 200.000 робітників на 2.000 дол. кожного на загальну суму 400 міл. долярів.

— Катастрофи й нещастя. На Тешинському Шлеську щораз частіші пожежі. Є підозріння, що виновниками пожеж є члени зорганізованої ватаги бандитів, які використовуючи паніку, спричинену пожежами — крадуть. — Страшний буревій навістив Ділеллі в Півн. Африці. Багато осіб убитих і ранених. Багато домів знищених. Близших інформацій покищо нема. — Над островами Гаїті пронеслася тропікальна буря. Цілі села й засіви знищені. 200 людей вбитих і ранених. Біля 10.000 позбавлених пристановищ. — Жертвами експльозії гранату, знайденого на пасовиську впали два селяни в Бродах, Іван Котяк і Вербелян Лавро. Оба згинули. Згинули також 2 коні, які паслися недалеко від місця катастрофи. — В Гвоздові Великому, копичинецького повіту згоріло 9 господарств. Пожежу спричинили діти, що бавилися сірниками.

— Чи Амундсен жиє? Біля північних побережжя Швеції знайшли тамошні рибалки фляшку з листом від Амундсена. Автентичність листа ствердили на основі автографів полишених славним дослідником. Близших відомостей про зміст листа покищо нема.

— Труп у стіні будинку. У Варшаві під час перебудови одного з домів на вул. Підвалля, знайшли в мурі кістяк невідомого чоловіка. Підозрівають, що це слід убивства доконаного невідомими злочинцями, які замурували труп в стіну.

— Подарунок Амануллі. На памятку свого побуту в „Льондоні", приславя Аманулла анґл. королеві. Юрієві V. старинну перську рукопись. [illegible] фахова преса. Рукопись [illegible] XVII віку. [illegible] всього 50 сторін. [illegible] Це є [illegible] автор [illegible] різки [illegible]

— Револьвер. До Варшави прибула [illegible] хом. [illegible]

ла Доралж, завершуючи свою виправу з Парижа через Букарешт. З Букарешту виїхала вона 25. м. м. Дорогу 1300 км. перебула вона верхом у 25 днів. — З Рокфорду в півн. Америці відлетіли в напрямі Швеції летуни Берт Гасель і Карт Крамер. Метою відважного лету є виладнати комунікаційний шлях в 3-ма етапами: Онтаріо-Гренляндія-Ісляндія.

— **Рімні вістки.** Італійський летун дель Прете, що перелетів з Італії до Аргентини і якому ампутували ногу в Буенос Айрес — помер. 9. вересня п. р. святкуватимуть 100-літні роковини уродин Толстого. — Вмер один з найвизначніших чеських письменників і поетів Антін Сова. — Вмер на днях англ. історик і політик Тревелін у 90 р. життя. За часів королеви Вікторії був він членом кабінету міністрів. — Офіційну назву англ. міністерства війни хочуть замінити на назву „міністерство армії". — Гінденбург на відпустці. — На озері Еріє в стейті Огайо, мала місце завзята боротьба пачкарів алькоголю з американською граничною сторожею. З 50 пачкарських кораблів, погранична сторожа зловила лише один. 25 кораблям вдалося позбутися свойого вантажу таки на території Злучених Держав. Обі сторони уживали скорострілів та гранатів. — У Злучених Державах є 187—390 підприємств, які затруднюють 8,284.261 робітників, побираючих річно 10,729.968—927 долярів платні. — У Злучених Державах є майже 10 більйонів (міліярдів) долярів. Із сього половина паперові банкноти, а половина золоті, срібні і бронзові монети. Золота дуже мало в обігу. — Міністер американських почт Ню заявив, що на другий рік почта матиме 100 міл. долярів недобору. Найбільший недобір звязаний з доплатою залізницям. — Автомобілева компанія Крайслер закупила 90 проц. уділів компанії Додж і так доконано злуку обох компаній. Вартість обох компаній виносить 750 міл. долярів.

Кіна.

„Аполльо": „Дитина цирку".
„Байка": „Дівчина з китайської дільниці" і „Печера Смерти".
„Лев": „Дама у спальнім вагоні".
„Палас": „Тільки для одної жінки".
„Фатаморгана": „Пат і Паташон як посильники".

Всі українські діти до української школи! — Хто минає рідну школу і посилає дитину до чужої школи, той ворог своєї дитини й української нації!

Дописи.

ЗБОРІВЩИНА (Окружне віче в Ярославичах). Заходом повітового комітету УНДО в Зборові відбулося дня 12. серпня н. р. пополудні велике окружне віче під голим небом у Ярославичах. Зійшлося з довколишніх сіл понад 1000 селян. Замітна участь нашого жіноцтва. Віче отворив голова повітового комітету УНДО д-р Вол. Левицький коротким вступним словом і покликав до президії місцевих селян господарів. Про положення українського народу під Польщею, як також про діяльність Української Парляментарної Репрезентації на варшавськім ґрунті реферував сенатор Мих. Кузьмин. Промову його перериваки приступні рясними оплесками. Після того забрав слово д-р Левицький і почав обговорювати справу кольонізації наших земель наплившим польським елементом. Присутний комісар зборівського староства Новаковський зірвався з місця з окликом „rozwiązuję wiec, bo mówca wygłasza mowę przeciwpaństwową" — розвязав віче помимо бурхливих протестів присутніх селян і селянок. Зазначити треба, що на віче прибув крім згаданого комісаря староства ще й повітовий комісар поліції зі зорганізованою з довколичних постерунків поліцією, яка в часі віча була по части укрита. З криком кинулися поліціаї розганяти вічевиків, які співаючи „Ще не вмерла Україна" опускали нерадо приходське подвіря, де власне відбувалося віче.

Д-р В. Л.

ГУРЧАНЩИНА (Посольське віче). В дні 29.VII. н. р. відбулося в Ісаях величаве віче під голим небом при участи 600 осіб. Віче отворив і йому проводив місцевий парох о. Іван Криса. Довший звіт з діяльности Української Парляментарної Репрезентації зложив посол Дмитро Великанович. Опісля д-р Мирон Кондрат з Турки реферував про потребу скріплення партійної організації і навитичував хрунівство. Коли посол уділив численних інформацій на всякі пекучі запити й бажання селян, замкнув о. І. Криса віче, на якому висказано повне довіря як Українському Соймовому Клюбові, так і проводові УНДО.

НОВЕ СЕЛО, ПОВ. ЗБАРАЖ. (Шевченківський концерт.) Дня 24. червня п. р. улаштувала Новоселеччина заходом читальні „Просвіти" в Новім Селі Шевченківський концерт, був це перший раз дійсно по мистецьки улаштований концерт з небувалою досі програмою. В концерті взяли ласкаву участь знані нашому громадянству співачка п-на д-р Софія Коренець, пяністка п-ні Ірина Гаврилюкова і співак п. Лев Красноцера. А що концерт випав під кождим оглядом бездоганно, то згадаємо поодинокі точки зокрема. І так п-на Коренцівна відспівала по мистецьки „І молилася я", „В неділеньку вранці", „Приснився сон" і одну пісню по італійськи. Вироблений голос співачки подобався всім, як інтелігенції так і селянам, тому не диво, що нагороджено її бурею оплесків. Співачці акомпаніювала п-ні д-рова Гаврилюкова, яка й відограла одну сольову точку з повним поводженням. П. Лев Красноцера відспівав з верною „Гетьмани" і арію з Маріци — „Ходи циґане". Виконання як під голосовим оглядом так і під зглядом мистецької інтерпретації — було переведене по майстерськи — а публика довго довго оплескувала нашого співака, домагаючись надатків. З хорів — найліпший був хор під проводом п. Шиманського з Токів, який вміло віддав: „Дзвони", „Щедрик", „Почаївську Матір Божу" за те слабше випала „Хустина". Новоселецький мішаний хор під вмілою управою п. Северина Красноцери відспівав добре уривок з „Чорноморців" — а хор „Союза Українок" в овім селі під управою д-ра Сеника відспівав з успіхом вязанку Народніх пісень. — Так само з повним признанням згадати належить про надзвичайно річеву промову — високопатріотичного змісту Пана Чепіля та про декламацію 5-літньої донечки проф. Юшишина — „Вірусі" — яка з чуттям віддекламувала „Розрита Могила". — Концерт зачався відспіванням „Заповіту", а чому не закінчено його відспіванням національного гимну — то останеться на дальше тайною новоселецьких патріотів в д-ром Сеником на чолі. — Учасник.

УГНІВ. (*Ксьондз вікари хоче бути війтом.*) Вибори до громадської ради відбулися в Угнові ще в серпні минулого року. Українці вибрали 10 радних, поляки 12, а жиди 18. До вибору громадської зверхности не дійшло, бо намічений старостом кандидат, довголітній наказний комісар містечка, попав у конфлікт з парним кодексом. Показалося, що на 12 радних поляків нема кандидата на бурмістра, бо всі вони або урядовці, або анальфабети, або люди не дуже чистих рук. Найстарший віком, п. „органіста", на приказ вищої влади захорував і через цілий рік не скликував ради для уконституовання. Аж після довгих урґенсів і депутацій „виздоровів" білодаха і дня 4. липня зійшлася нова рада для вибору війта. Показалося, що місцевий латинський парох заключив компроміс (навіть в тайні перед деякими своїми парохіянами) з жидами для перефорсування на війта свойого вікарого. Мовляв, він заслужений, для міста, бо гарно співає і працює в Т. С. Л. І сталося дивне диво. Всі жиди, почавши від найбільше старозаконних до крайно-лівих, голосували на латинського священика, так, що він одержав 21 голосів. Поляки переважно стрималися від голосування, а українці голосували на іншого. Тому, що ксьондз вікари не дістав абсолютної більшости, вибір є, розуміється, неважний. Цього не міг ніяким способом зрозуміти латинський парох і счинив крик, так, що вибори мусіли бути перервані. Що дальше буде, рішить староство. Та щоби українець став війтом, до того прецінь власть імущі допустити не можуть... І так терпить на тім господарство цілого містечка, комісарщина тревае дальше, торги підупали, міщане-ремісники зубожіли, а містечко поволи перемінюється в село.

Памятайте, що всякі збірки на нагробник на могилі Івана Франка траба посилати до Центробанку, Львів, Ринок ч. 10, І. пов. на щадничу книжечку ч. 79.10.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Іванна з Терешкевичів Галущинська, дружина відомого педагога й освітнього діяча, голови „Просвіти" й сенатора Михайла Галущинського, померла в понеділок, дня 20 ц. м. в Заліщиках після важкої й дошкульної недуги, осиротивши троє дітей. Покійна була відома в наших товариських колах і не відмовлялася ніколи від громадської роботи. У всіх, хто знав Покійну, ненадійна мерть життевої подруги нашого визначного діяча, викликала глибокий жаль і щире співчуття.

Похорони Покійної відбудуться в середу, 22. ц. м. в Заліщиках.

В. І. П.!

ОПОВІСТКИ.

„Вертеп Наших Днів" — Галактіона Чіпки і Ло-ле!

Болехів, середа 22.8
Трускавець, четвер 23.8 274 3—3

Новий Український Театр під дир. Панаса Карабіневича.

Калуш:
22. VIII. Маруся Богуславка.
23. VIII. Казка старого млина.

Войнилів:
24. VIII. Циганка Аза.
25. VIII. Вій.
26. VIII. Сирітка Ася.
27. VIII. Маруся Богуславка.

Кружок „Рідної Школи" в Чорткові пошукує молодого, меткого чоловіка, що буде їздити з кіном Кружка. — Голоситись в Управі української гімназії. Неприняті без відповіди. — Старшина. 287 2—3

Приватна гімназія „Рідної Школи" з правом прилюдности в Чорткові. Вступні іспити до приготовної і до І. класи відбудуться дня 31. серпня, до клас від II—VI. відбудуться дня 30 серпня. — Управа. 287 2 3

Надзвичайні датки на ратунок „Рідної Школи": Чит. „Просвіти" в Любичі Камеральній з фестину 150 зол., Академічна молодь Ярославщини 76 зол. як весь дохід з вечерниць, Т-во „Бесіда" в Солотвині з вечерниць 132 зол., „Народний Дім" в Солотвині 10 зол., Кооператива „Народний Дім" в Устриках дол. 100 зол. з фестину, Кружок „Рідної Школи" в Гусакові 10 зол., Міщанська Щадниця в Гусакові 10 зол., Т-во „Луг" в Гусакові 5·45 зол., Наталія Ільницька, Коршів 10 зол., о. Степан Онишкевич, Купновичі 5 зол., Учительська Оселя, Ворохта 33 зол., складка Оселян місто вінця на панахиді товариша, похороненого на цвинтарі в Ворохті, Кружок „Рід. Шк.", Збараж 100 зол. з фестину, Д. Николишин, гімн. проф. Коломия 5 зол., Д-р А. Горбачевський, адв. в Чорткові 50 зол., о. Володимир Герасимович, Тернилівка 100 зол., Д-р Евген Дурделло лікар в Празі, зараз замешкалий в Білих Ославах 50 зол., о. М. Кравчук, Негівці 5 зол., Культ. Освітний Кружок в Мостах 10 зол. з вечерниць. — Жертводавцям складає щиру подяку — Головна Управа. 289 1—1

На „Рідну Школу" зложили Вп.: о. Ярослав Савчак 35 зол. зібраних на весіллі п. Савина Чеснова з п. Софією Коленською в Полонині дня 9. н. м., Богдан Сеница і Маріян Жегаллович, Ладанці 34·21 зол., як збірку з нагоди кооперативного Свята, п. Никифоряки зі Станиславова 15 зол. місто желань з нагоди вінчання проф. М. Мельника з п. Марією Мандзяківною та д-ра М. Гуцуляка з п. Марією Скоробогатою. 1-1

Справлення ошибки: В „Ділі" і „Свободі" було оголошення з початком серпня п. р., що Читальні в Любичі князі і Камеральної зложили на „Рідну Школу" 58 зол. як дохід з вистави „Ох не люби двох". До Каси Головної Управи вплинуло 85 зол. — Жертводавцям складає щиру подяку — Головна Управа. 289 а) 1—1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

МОДНІ бранзолетки, також іншу біжутерію поручає дешево Домбровскі-Розважевскі, Львів, (Готель Жоржа), Тел. 27—29 2481 9—?

ПОШУКУЄТЬСЯ учительки до троє дітий з народних шкіл і до науки гри на фортепяні. — Адреса: Уряд парохіяльний, Любича князі, почта Любича королівська. 281 2—2

ІНТЕЛІҐЕНТНА родина прийме на станцію учеників. — вул. Косинєрська 18 а II. (бічна Кадецької) 280 2—2

ПРИЙМУ ДВІ семинаристки на станцію, пять хвиль ходу від державного семинара і Василіянок. — Зголошення Тухля „пенсіонат" Дора. 279 2—3

ПРИЙМУ дві панночки на станцію. — вул. Виспянського ч. 12. Вхід навколо віллі. 284 2—2

КАМЕНИЦЯ двоповерхова комфорт 4 комнати вільні в околиці вул. Потоцького продасть „Целерітас" вул. Ягайлонська 17. 283 2—2

ГОДИННИК ВАШ буде найліпше направлений у найбільшій годинникарській робітні **Івана Зельтенрайха**, Львів пл. Марійська 5. — З провінції просимо репарації присилати почтою — Старомодні дамські годинники переробляємо на ручні. 3 б 109-?

МАТУРА. Львів, вул. Пекарська ч. 59 а приймає записи на матуральний курс гімназійний, семинарійний з обсягу шести і чотирох гімназійних клас. — Зголошення від 11—1 і 5—7. 277 2—2

ПРИЙМЕТЬСЯ на станцію студентів або студенток з вищих клас. Гарна кімната соняшна ошка, приступна оплата, добрий харч, поміч в науці — Відомість: Львів, вул. Сапіги ч. 65. III пов. на ліво. 292 1—1

КУЛЬТУРА дуза і Софія Жовтанці, зводить відобрати листи в Адм. „Діла". 295 1—2

ЛЕКЦІЮ учеників гімназії обійме з селі укінчений гімназист — Зголошення під „Праця" до Адм. „Діла". 1—3

ФОРТЕПЯНИ, піяніна першорядних закордонних фабрик на рівні ціни продає, віиже: Ганак, вул. Пілсудського ч. 21, І. пов. 221 6—10

КІМНАТУ з фортепяном віддасть в найм Яримович, Львів, вул. Голомба ч. 11 а І. пов. від 2—3-ої. 290 1—2

ІНСТРУКТОР. Помешкання і харч у Львові даю солідному студентови університету, за поміч двом ученикам VIII кл. гімназ. — Зголошення до редакції „Діла" під „Інструктор". 293 1—3

СВЯЩЕНИКА до заступства в гірській парохії пошукується. Ціле удержання запевнене. — Зголошення приймає Деканальний Уряд в Славську коло Сколього. 288 1—2

ГІМНАЗІЙНИЙ професор прийме 2—3 учеників на станцію. — Зголошення до Адм. „Діла". 296 1—3

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Дентист Яків Насс

Львів, вул. Сикстуська ч. 17. II. п.

Скріплювання хитаючихся зубів, пльомбування й виймання зубів без болю. Штучні зуби в каучуку і золоті після американської системи. Пацієнтів з провінції полагоджується в найкоротшому часі. П. Т. Урядовцям і студентам значна знижка. Полекші в сплатах. 259 5—5

КОНКУРС

Краєве Т-во Господарське „Сільський Господар" у Львові прийме негайно

машиністку

що пише виразно по українськи, польськи і німецьки. Знання стенографії бажане. Подання вносити найдальше до дня 27. серпня ц. р. до бюра Т-ва, Львів, вул. Зиморовича ч. 20.

За Кр. Т-о Госп. „Сільський Господар"
Ю. Павликовський, президент
Є. Храплівий, директор. 294 1—4

ПОДЯКА.

В часі тяжкої недуги моєї найдорожчої Дружини бл. п. Евгенії і у важкій горю з причини невіджалованої її втрати зазнав я з боку близших і дальших знайомих тільки доказів щирого співчуття, що вважаю великим моїм обовязком зложити отсею дорогою всім як найсердечнішу подяку.

Заразом висловлюю мою горячу подяку Вп. ПП. Брон. Яніовим і Люд. Осовським за повне самопосвяти піклування Покійною в початках її важкої недуги у Львові, а Вп. Паням Кузелевій, О. Пропевій і Радиковій як також Вп. О. Пароховим Д-рови Вергунови, лікарям Д-рови Ковальчукови та Д-рови Кузелі за те, що з такою сердечностю і відданням опікувалися моєю незабутньою Дружиною в часі довгої її недуги в Берліні. О. Д-рови Вергунови дякую ще з окрема за її широї души за сердечну надгробну проповідь, якою звеличати зволив дорогоцінности души і серця Покійної, як також за відправлення п хоронних обрядів і панахиди, а Д-рови Ковальчукови щиро дякую ще також за ласкаве чинне співділання і поміч в похоронних обрядах. Дальше сердечно дякую Вп. П. Брон. Бурбелі за звеличання в надгробній промові громадянської діяльности бл. п. моєї Дружини і за горячу згадку про неї. Ікінці дуже дякую Вп. о. Горницькому за ласкаве відправлення у Львові Поминального Богослуження за упокій души Покійної та сердечно дякую тим всім, що ласкавою участю в похоронних обрядах в Поминальному Богослуженню і в Панахиді віддати зволили останню прислугу і шану останкам моєї найдорожчої і незабутньої Дружини.

291 1—1 Д-р Роман Перфецький

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.